

CONXUNTURA TURÍSTICA EN GALICIA

Ocupación en aloxamentos turísticos INE
Setembro 2021

Este breve informe recolle unha síntese provisional da conxuntura turística de Galicia correspondente ao **mes de setembro de 2021**, medida a partir dos datos de ocupación nos establecementos de aloxamento turístico da comunidade –establecementos hoteleiros, apartamentos turísticos, cámpings e establecementos de turismo rural- fornecidos polo INE. Realízase, neste sentido, unha análise global para o conxunto do sector previa a un estudo máis pormenorizado en cada unha das tipoloxías de aloxamento mencionadas.

A análise realízase cunha perspectiva temporal para observar dinámicas de comportamento en relación ao pasado ano 2020 e anteriores.

No mes de setembro Galicia atópase nunha situación de certa estabilidade en relación á pandemia, con mellora dos datos epidemiolóxicos, o que permite avanzar no proceso de desescalada e achegarse a unha situación próxima á normalidade “pre-pandemia”. Contrasta isto coa situación vivida o pasado ano cando comezaba a segunda onda da pandemia que levaría a decretar o segundo estado de alarma en toda España e a tomar medidas de restrición da mobilidade e de limitación de aforos na hostalería e restauración, entre outras actividades.

O INE estima que neste mes abriron de media en Galicia preto de 4.300 establecementos de aloxamento turístico –dos máis de 3.600 que o fixeron no mesmo período do pasado ano- que ofertaron preto de 111 mil prazas –das 97 mil de setembro de 2020-. Isto supón incrementar nun 14% a oferta dispoñible do pasado ano mais debido ás circunstancias da pandemia a comparativa ten un nesgo claro. O grado de recuperación da oferta previa á crise é moi notable por canto agora en setembro estiveron dispoñibles o 100% das prazas de 2019.

Neste contexto aprécianse diferenzas entre segmentos. O nivel de recuperación é máis notable no caso dos apartamentos turísticos –que superan nun 16% o volume de prazas de 2019 marcando un máximo histórico de oferta dispoñible na comunidade con pouco máis de oito mil prazas-. A oferta de cámpings mantense relativamente estable mentres que no segmento hoteleiro e en turismo rural o grao de recuperación sitúase por encima do 95% das prazas de 2019.

Amósanse a continuación os principais resultados deste mes de setembro de 2021.

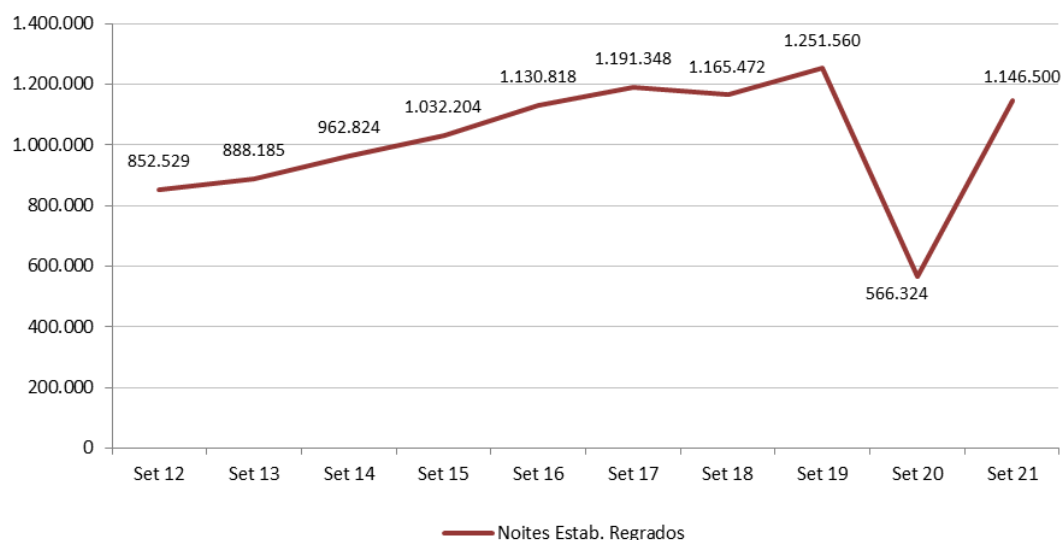
SETEMBRO 2021

Tab 1. Viaxeiros, noites, estadía media e grao de ocupación nos establecementos regrados

TIPO DE ALOXAMENTO	VIAXEIRO		NOITES		ESTADÍA MEDIA		OCUPACIÓN	
	Nº	Var. Int. 21/19	Nº	Var. Int. 21/19	Nº	Var. Int. 21/19	%	Var. Int. 21/19
HOTEIS	353.959	-16,7%	752.580	-13,3%	2,13	4,0%	49,25%	-6,56
PENSIÓNS	105.814	2,2%	180.081	7,8%	1,70	5,5%	35,71%	3,10
ESTAB. HOTELEIROS	459.772	-12,9%	932.661	-9,9%	2,03	3,5%	45,90%	-4,14
APTOS. TURÍSTICOS	19.273	-9,1%	62.987	-0,1%	3,27	9,8%	26,02%	-3,88
CÁMPINGS	29.146	-4,5%	108.612	1,7%	3,73	6,5%	20,59%	0,46
TURISMO RURAL	23.937	-17,4%	42.240	-8,9%	1,76	10,2%	23,22%	-0,75
ESTAB. EXTRAHOTEL.	72.356	-10,3%	213.839	-1,1%	2,96	10,3%	-	-
TOTAL	532.128	-12,6%	1.146.500	-8,4%	2,15	4,8%	-	-

- No pasado mes de setembro deste ano 2021 Galicia rexistra algo máis de 532 mil viaxeiros aloxados e preto de 1,15 millóns de noites no conxunto dos aloxamentos turísticos regrados, cifras que superan en algo máis do dobre os datos do pasado ano mais fican por debaixo dos niveis previos á pandemia.
- O grao de recuperación da demanda sitúase neste mes no 92% en comparación coas cifras de 2019, situación semellante á observada en xullo e mellor da que se rexistraba no primeiro semestre do ano –en maio, por exemplo, o nivel de recuperación situábase no 38%, en xuño no 65% e en xullo ascendía ao 93%-. En agosto acadouse o mellor dato deste ano pois o nivel de recuperación permitiu superar a cifra previa á crise –nun 1,5%- e marcar o segundo nivel máis elevado da serie histórica.
- É o sexto mes consecutivo no que se rexistra un comportamento positivo da demanda en termos interanuais –comparando co 2020- se ben é certo que tanto en abril como en maio a comparativa faise cun ano de baixa ou nula actividade. O aspecto importante radica no nivel de recuperación que este mes mantense elevado, regresando Galicia a niveis próximos aos de 2019.

Fig. 1. Volume de noites nos establecementos regrados. Setembro 2012-21

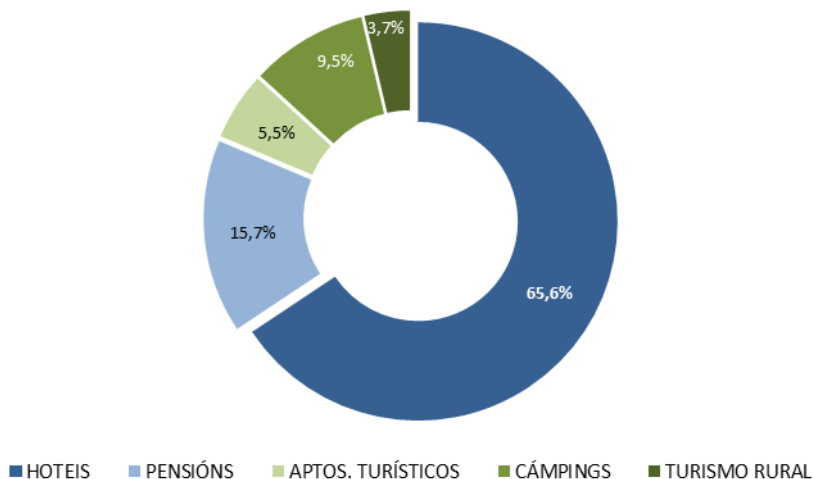
- Así, tal como se observa no gráfico anterior, apréciase nos datos de 2020 o impacto da crise provocada pola Covid19 na actividade turística de Galicia, cunha perda notable do 55% o pasado ano que se recupera agora en 2021 rexistrando preto de 1,15 millóns de noites. En termos absolutos son 580 mil pernoctacións máis que no pasado ano.
- Cunha perspectiva temporal máis ampla obsérvase que o nivel de demanda deste mes de setembro fica por debaixo do rexistrado nos tres últimos anos previos á pandemia, isto é, no trienio 2017-19 mais supera toda a serie anterior –así como, obviamente, o dato de 2020-. En termos globais, por tanto, Galicia volve a niveis de mediados da década pasada.
- A nivel estatal obsérvase un comportamento bastante parello da demanda nas diferentes comunidades. Todas elas superan as cifras do pasado ano –con maior intensidade os destinos insulares, Baleares e Canarias, e en proporcións máis discretas as comunidades do norte

peninsular, Asturias e Cantabria- mais fican, con carácter xeral, por debaixo dos niveis de 2019. A única excepción vén da man de Asturias que consegue situarse en cifras positivas e superar a cifra previa á pandemia. Navarra mantense en niveis parellos mentres que as restantes comunidades sitúanse por debaixo dos valores de setembro de hai dous anos.

- Os destinos insulares de Baleares e Canarias, xunto con Madrid e algunhas comunidades do mediterráneo peninsular, son algúns dos que máis sufriron o impacto da pandemia e agora, en cambio, rexistran os incrementos máis notorios en relación ao pasado ano. O seu maior volume e peso –no caso dos arquipélagos-, así como a importancia que o turismo ten na súa economía, provocan que tanto o impacto negativo como a recuperación posterior acaden porcentaxes moi elevadas, variacións moi significativas en termos relativos. Baleares por exemplo multiplica por sete os niveis de demanda do pasado ano.
- A comparación co ano 2019 amosa en cambio a dinámica contraria. Asturias é o destino de mellor comportamento en termos relativos pois supera nun 3,9% o número de noites previo á pandemia, marcando a excepción no conxunto do Estado. Navarra mantense en niveis semellantes aos de 2019 mentres que os restantes destinos fican por debaixo dos niveis dese ano pero con distancias dispares. Un grupo de cinco comunidades amosan mellor comportamento por canto recuperan máis do 90% da demanda previa á pandemia. Son, por esta orde, Castela A Mancha, Aragón, Extremadura, Cantabria e Galicia. Castela e León sitúase exactamente no 90% sinalado mentres que os restantes destinos fican por debaixo desa porcentaxe. Neste ranking as comunidades que aínda quedan lonxe dos valores previos á pandemia son Canarias, Madrid, Cataluña e Baleares –esta última sitúase no 60% da demanda de setembro de 2019-. Son xustamente aquelas que sufriron con maior intensidade as consecuencias da crise e que agora crecen con maior rapidez, pero aínda insuficiente para achegarse aos volumes previos á pandemia.
- Galicia sitúase, por tanto, nunha posición alta, cun nivel de resiliencia parello ao de Cantabria e no grupo das cinco comunidades que se sitúan por encima do 90% da demanda previa á pandemia.
- No conxunto de España o resultado global amosa un nivel de recuperación do 72%, isto é, recupéranse sete de cada dez noites de 2019.
- Desde a perspectiva do volume Galicia ocupa neste mes de setembro a sétima posición representando o 3,2% do total de España. Baleares é neste mes o destino de maior volume e peso en termos de demanda turística regrada con preto de 6,3 millóns de pernoctacións –o 17,5% do total-. Lidera o ranking estatal por vez primeira neste ano collendo o testemuño de Cataluña –destino de maior volume e peso no segundo cuadrimestre, de maio a agosto- e de Canarias –que liderou o mercado estatal no primeiro cuadrimestre deste 2021-.
- Logo de Baleares sitúanse a continuación Andalucía –con máis de 6,1 millóns de noites-, Cataluña –con máis de 5,8 millóns de pernoctacións-, Canarias –con preto de 5,5 millóns de noites- e a C. Valenciana –con pouco máis de 4,0 millóns de noites neste caso-. Estas cinco comunidades agrupan neste mes ao 77% do total da demanda turística regrada do conxunto de España. Nun segundo grupo sitúase Madrid –con máis de 1,7 millóns de noites- e Galicia, por diante dos restantes destinos do Estado.
- Neste mes son, unha vez máis, os destinos do mediterráneo peninsular xunto cos destinos insulares os que lideran o ranking de demanda turística a nivel estatal.

- A perspectiva en termos de peso cambia en función do período de referencia que tomemos para a comparación. Neste sentido, en relación ao pasado ano obsérvase que son xustamente os destinos insulares as comunidades que non só presentan os incrementos relativos máis destacados senón tamén aqueles que gañan peso –en once puntos Baleares e en cinco puntos Canarias-. Recuperan unha pequena parte da cuota de mercado que perderon durante a pandemia. De feito si comparamos os ratios deste mes cos de 2019 obsérvase que xustamente son Canarias e Baleares os destinos que perden peso no ranking estatal –xunto con Cataluña-, circunstancia que supón para as restantes comunidades reforzar a súa posición no conxunto do Estado.
- A perspectiva en relación ao 2019 amosa que son Andalucía e a C. Valenciana os destinos que maior cuota de mercado gañan, isto é, os que obteñen un maior incremento no peso no conxunto do Estado –superando en preto de dous puntos a ratio de hai dous anos-.
- A nosa comunidade sitúase nunha posición alta tanto no que respecta á evolución da demanda en termos relativos como na variación do seu peso: perde un punto respecto do pasado ano pero segue medio punto por encima da cuota de 2019.
- Neste mes de setembro o 81% da demanda turística regrada corresponde aos establecementos hoteleiros –catro de cada cinco noites-, porcentaxe que inclúe tanto aos hoteis –que representan o 66%- coma ás pensións –co 15% neste caso-. O 19% restante, en cambio, sitúase no segmento extrahoteleiro, porcentaxe que neste caso reúne aos apartamentos turísticos –que representan o 5,5% da demanda total-, aos cámpings –co 9,5%- e aos establecementos de turismo rural –que supoñen preto do 3,7% restante neste caso-.

Fig. 2. Peso das diferentes modalidades de aloxamento regrado. Setembro 2021

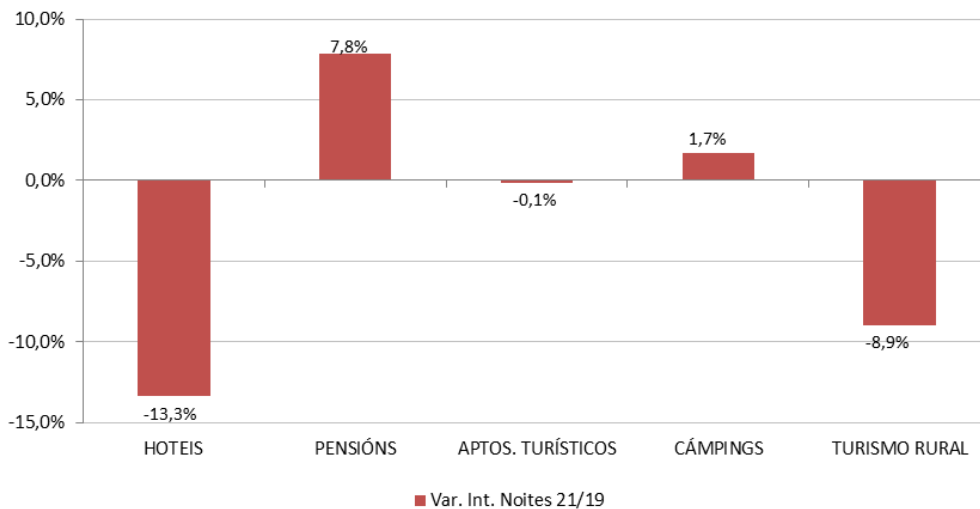

- Esta estrutura é característica dun período de temporada media e difire do observado no verán, cando o peso do segmento hoteleiro ficaba no 68% e se apreciaba unha notable presenza dos cámpings –con máis do 20% do total-, así como da temporada baixa, no sentido contrario –no primeiro cuadrimestre o peso do segmento hoteleiro achegábase ao 90%-.
- Este ano, por mor do cambio de comportamento da demanda –que optou en maior medida por modalidades extrahoteleiras, sobre todo apartamentos turísticos e cámpings- a estrutura da

demanda cambiou levemente respecto do observado en anos anteriores mais tal circunstancia dilúese agora en setembro pois o reparto da demanda nas diferentes tipoloxías aseméllase ao observado en 2019 –nese ano o peso do segmento hoteleiro situábase no 83% do total-.

- O comportamento da demanda neste mes de setembro é dispar nas diferentes tipoloxías de aloxamento. Todas elas superan de forma notoria os niveis do pasado ano –con maior intensidade o segmento hoteleiro, que supera en máis do dobre as cifras de 2019, fronte ao extrahoteleiro, que se incrementa de media un 45%- mais presentan unha dinámica diferente en relación ao 2019. O nivel de recuperación varía en función da modalidade de aloxamento.
- Neste mes, e a diferenza dos anteriores, son dúas as modalidades que conseguen mellorar os niveis de demanda de 2019: as pensións –nun 7,8%, rexistrando a cifra máis alta dos últimos catro anos- e os cámpings –nun 1,7%, acadando neste caso un máximo da serie con preto de 109 mil noites-.
- Os apartamentos turísticos mantéñense en niveis semellantes aos de 2019 –amosando un grao de recuperación pleno- mentres que os hoteis e os establecementos de turismo rural fican por debaixo das cifras previas á pandemia. O nivel de recuperación sitúase no 87% para os primeiros –en agosto achegábase ás cifras de 2019- e no 91% para estes últimos –percentaxe similar á de agosto e superior á que viña rexistrando no primeiro semestre do ano-.

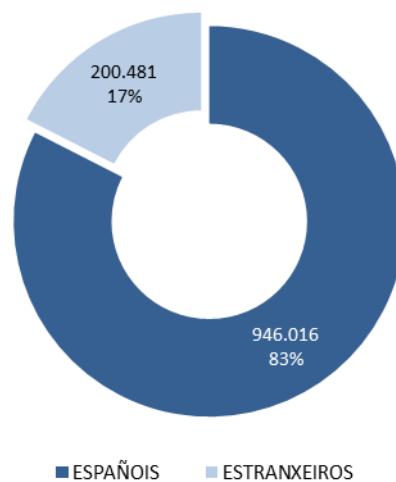
Fig. 3. Variación interanual das noites en estab. regrados. Setembro 2021/19, por tipoloxías

- Diminúe levemente o ritmo de crecemento que viñan amosando os apartamentos turísticos –nos últimos meses superaba sempre as cifras de 2019, marcando máximos da serie histórica-, mantense nos cámpings e consolídase agora en setembro o bo comportamento nas pensións –superan por segunda vez de forma consecutiva as cifras de 2019, ampliando así o abano de tipoloxías con recuperación positiva-
- A recuperación da demanda provén do lado dos viaxeiros aloxados, cifra que sobe de forma importante en todas as modalidades en relación ao pasado ano mais só nas pensións en comparación co 2019, mais tamén pola vía da estadía media que inflúe de forma positiva en todas as modalidades.

- A recuperación dos niveis de demanda no ámbito turístico tradúcese neste mes na xeración de 580 mil novas pernoctacións respecto dos valores do pasado ano, dato que na súa maioría –o 89%- corresponde aos establecementos hoteleiros. Nas restantes tres modalidades o incremento tradúcese na xeración de 26 mil noites nos cámpings, de case 21 mil noites nos apartamentos turísticos e de pouco máis de 19 mil noites no segmento de turismo rural.
- A distancia global respecto dos valores de 2019 sitúase en máis de 100 mil noites, mais neste caso o comportamento varía pois dúas modalidades xeran novas pernoctacións –13 mil as pensións e preto de dúas mil os cámpings-.
- A disparidade de comportamento nas diferentes tipoloxías é unha característica que tamén se observa noutras comunidades autónomas, se ben non coa mesma intensidade. Tomando as cifras globais obsérvase sempre mellor dinámica no ámbito extrahoteleiro fronte ao hoteleiro. Neste último, por exemplo, todas as comunidades fican por debaixo dos valores de 2019 pero con diferentes distancias –Asturias, Cantabria e Galicia sitúanse por encima do 90% do nivel de hai dous anos mentres que Baleares e Cataluña fican por debaixo do 60% dese ano-.
- No ámbito extrahoteleiro a situación cambia. Sete destinos superan os niveis de demanda de 2019 nos apartamentos turísticos –Asturias e A Ríoxa presentan a suba máis notoria con máis do 50%-, once destinos melloran as cifras no ámbito dos cámpings –marcando Castela A Mancha a suba máis destacada, do 58%- mentres que no segmento de turismo rural son tamén once os destinos de comportamento positivo, que superan os niveis previos á pandemia – rexistrando Aragón e Navarra as subas máis notorias, de máis do 35%- . Xustamente neste segmento Galicia marca un dos peores comportamentos en termos comparativos pois sitúase no pequeno grupo de comunidades que non conseguiron superar as cifras de 2019 –mellorando soamente os datos de Andalucía e o País Vasco-.

Fig. 4. Peso dos mercados nacional e estranxeiro no conxunto da oferta regrada. Setembro 2021

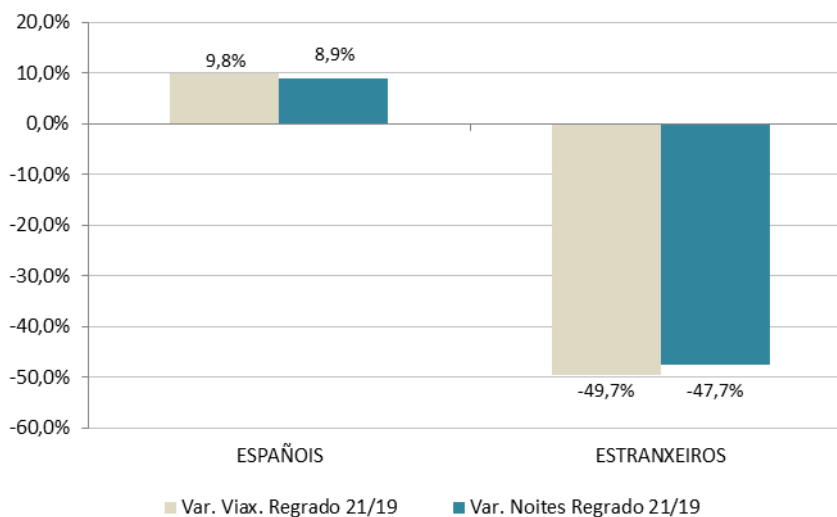

- En setembro o 83% da demanda turística regrada corresponde ao turismo de ámbito nacional, segmento que inclúe tanto ao turismo interno -o dos residentes en Galicia- como ao receptor nacional -aqueles que proveñen das restantes comunidades autónomas do Estado-. O 17% restante corresponde en cambio ao turismo internacional. Estas porcentaxes están referidas ás

pernoctacións e difiren das rexistradas do lado dos viaxeiros aloxados –neste ámbito o peso do turismo nacional sitúase no 78% e o do internacional no 22%-.

- Esta distribución mantense relativamente estable nos últimos meses, con forte peso do mercado nacional –no que gaña representatividade tanto o interno como o que procede do resto do Estado- e perda de cuota de mercado do segmento internacional.
- En setembro, igual que nos dous meses anteriores do verán, obsérvase un comportamento dispar dos dous segmentos de mercado. O turismo de ámbito nacional non só mellora as cifras do pasado ano –nun 29%- senón que experimenta un crecemento tal que supera todos os rexistros anteriores e marca un máximo na serie histórica deste noveno mes con 946 mil noites –o rexistro máis próximo corresponde ao ano 2019 cando ficaba por debaixo das 870 mil noites-. O incremento en relación a ese ano sitúase no 8,9%, o segundo mellor dato desde o inicio da pandemia.
- É o terceiro mes consecutivo no que o turismo nacional supera o nivel de demanda de 2019 e marca, ademais, un máximo da serie histórica na nosa comunidade.
- O turismo internacional presenta en cambio un comportamento diferente. Mellora as cifras do pasado ano –supera en máis do triplo o volume de noites se ben os datos de setembro de 2020 eran moi baixos pois naquel momento o segmento internacional tiña restricións importantes de mobilidade- pero fica aínda lonxe dos niveis previos á pandemia –a porcentaxe de recuperación sitúase no 52%, isto é, en pouco máis da metade da cifra de 2019-. Con pouco máis de 200 mil noites o segmento internacional marca a cifra máis baixa desde o ano 2012 –obviando o dato de 2020-.

Fig. 5. Var. Int. Noites por procedencia e segmento do aloxamento. Setembro 2021/19

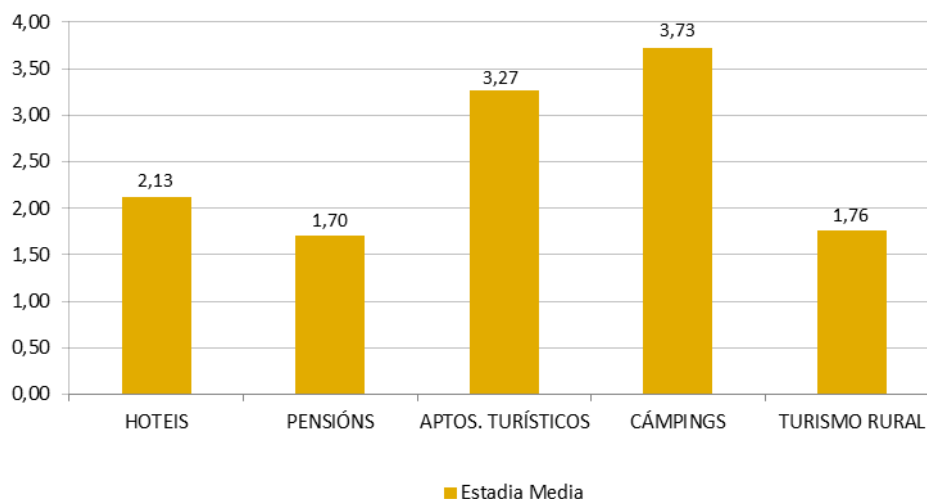

- O mellor comportamento relativo do mercado nacional fronte ao internacional provoca un cambio na estrutura da demanda, con afianzamento do peso tanto do turismo interno coma do procedente do conxunto do Estado. O mercado nacional en conxunto gaña trece puntos de cuota de mercado, pasando de representar o 69% do total en setembro de 2019 ao 83% actual-. O

turismo internacional marca en paralelo un mínimo de peso no conxunto global cun 17% do total das noites –en 2019 supoñía o 31% do total-.

- A diferenza de comportamento entre o mercado nacional e o internacional é unha característica que se observa tanto no segmento hoteleiro coma no extrahoteleiro, e en realidade en todas as tipoloxías de aloxamento. O grao de recuperación é maior no turismo de proximidade e de ámbito nacional, superando o nivel de demanda de 2019 tanto no segmento hoteleiro –nun 8%– coma no segmento extrahoteleiro –nun 13% neste caso-. Esta porcentaxe varía en función da modalidade de aloxamento. Así o mercado nacional supera as cifras de 2019 nos hoteis de máxima categoría –catro e cinco estrelas-, naqueles de dúas estrelas así como nas pensións –onde rexistra un máximo da serie histórica- e nas tres modalidades de aloxamento non hoteleiro –nos apartamentos turísticos e cámpings rexistra tamén máximos da serie histórica-. Fica soamente por debaixo dos valores previos á pandemia, pero próximos a eles, nos hoteis de tres e unha estrela.
- O mercado internacional amosa en cambio peor comportamento e maior homoxeneidade no sentido de que fica moi lonxe dos niveis previos á crise tanto no ámbito hoteleiro coma no extrahoteleiro –en ambos apenas recupera algo máis da metade da demanda de 2019-.
- As dinámicas non teñen por tanto a mesma dirección nin magnitude pero tampouco a mesma explicación. A situación actual da pandemia ten consecuencias dispares para os dous segmentos, pois afecta ao mercado en orixe no caso do turismo internacional –obriga de cuarentena á volta da viaxe nalgúns mercados, restricións de mobilidade,..- mais no caso do segmento nacional o que se observa é un incremento das viaxes internas e un cambio de preferencias optando principalmente por modalidades como os apartamentos turísticos, os cámpings ou mesmo o aloxamento en turismo rural fronte aos hoteis –dentro do conxunto dos aloxamentos que aquí se analizan-.

Fig. 6. Estadía media nos establecementos regrados. Setembro 2021

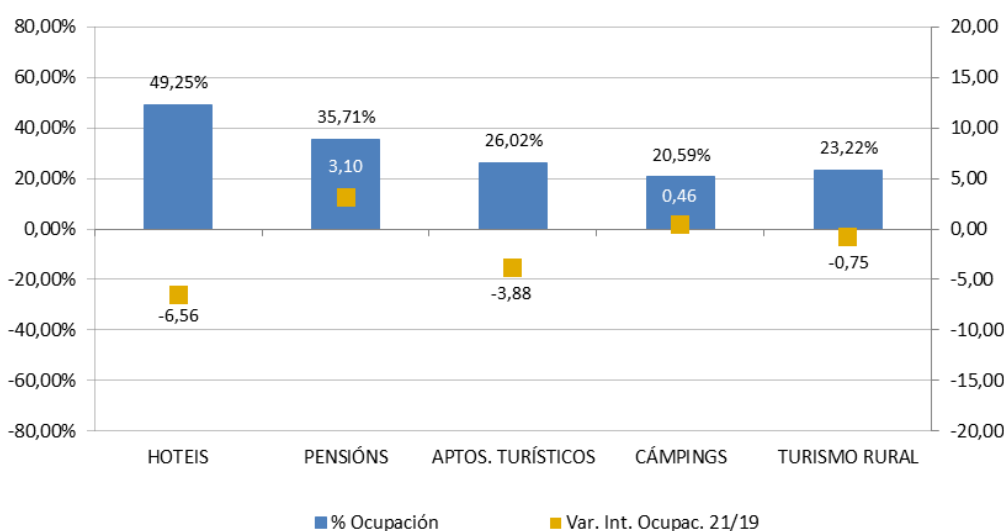

- A estadía media nos establecementos regrados de Galicia sitúase en 2,15 noites, cifra que descende nun 2,7% en relación ao pasado ano. En realidade, fóra deste contexto de pandemia, obsérvase que a estadía media cae por vez primeira nos últimos seis anos. Desde o 2016 sobe de forma consecutiva marcando un máximo no mes de setembro do pasado ano con algo máis de

2,2 noites. O descenso deste ano sitúa a cifra global por encima das cifras rexistradas no período 2012-18.

- As cifras de estadía media varían entre as diferentes tipoloxías. Agora neste mes o valor máis elevado corresponde aos cámpings -que rexistran unha media de 3,7 noites- e aos apartamentos turísticos -con 3,3 noites neste caso-. As restantes tres modalidades presentan cifras máis baixas, de 2,1 noites nos hoteis e de 1,7 noites nas pensións e nos establecementos de turismo rural.
- En termos dinámicos a estadía media varía de forma dispar entre as diferentes tipoloxías. Descende nas pensións, nos cámpings e nos establecementos de turismo rural -nestes dous últimos entorno ao 12% en relación ao pasado ano-, mantense en niveis parellos nos apartamentos turísticos e sobe, en cambio, nos hoteis -un 6% neste caso-.
- A estadía media en Galicia sitúase nunha posición media-baixa en relación ás restantes comunidades autónomas. Canarias, con 6,6 noites, marca o valor máis elevado en setembro -circunstancia que acontece en todos os meses agás en febreiro, que se sitúa por detrás da C. Valenciana-. No lado contrario é Castela e León o destino que presenta a cifra máis baixa, con 1,8 noites. Galicia supera neste mes as cifras de seis destinos, mantendo a súa posición en relación a meses anteriores.
- En termos dinámicos a estadía media varía de forma dispar nas diferentes comunidades autónomas. Sobe e mellora en oito destinos -de forma máis notoria en Canarias e Baleares, en máis do 30%- e descende nos nove restantes -grupo no que se inclúe Galicia-.
- Desde o punto de vista da ocupación a dinámica global apenas varía respecto do observado do lado da demanda en cada unha das tipoloxías.

Fig. 7. Ocupación por prazas e variación interanual en estab. regrados. Setembro 2021

- En liñas xerais a ocupación sobe e mellora en relación ao pasado ano en todas as modalidades, de forma máis acusada nos hoteis -en 23 puntos- e menos notoria nos cámpings -en dous puntos neste caso-. Esta mellora permite superar tamén os niveis de ocupación previos á pandemia en dúas modalidades concretas: nas pensións -en pouco máis de tres puntos- e nos

cámpings –en medio punto neste caso-, quedando as tres restantes por debaixo dos valores de 2019.

- Tal circunstancia permite ademais ás pensións e cámpings acadar neste mes de setembro un máximo na serie histórica de ocupación, cun 35,7% nas primeiras e cun 20,6% nos segundos.
- Os hoteis marcan neste mes a cifra de ocupación máis alta de toda a oferta de aloxamento cunha media do 49,3%. No lado contrario a porcentaxe máis baixa corresponde xustamente aos cámpings.